

Dictamen en relació amb la consulta formulada per una universitat en relació amb el Protocol de prevenció, detecció i gestió de casos Covid-19 a les universitats

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una consulta d'una universitat en la qual es demana que l'Autoritat emeti un dictamen sobre determinats aspectes del "*Protocol de prevenció, detecció i gestió de casos Covid-19 a les universitats*", elaborat conjuntament entre el Consell Interuniversitari de Catalunya i les universitats catalanes.

S'adjunta a la sol·licitud el "*Protocol de prevenció, detecció i gestió de casos Covid-19 a les universitats*" (endavant, el Protocol), en a la versió de data 28 de gener de 2021.

En particular, la consulta exposa que el protocol preveu la comunicació al Departament de Salut, mitjançant el Consell Interuniversitari de Catalunya, d'un fitxer amb les dades dels estudiants, personal docent i investigador i personal d'administració de serveis per garantir una traçabilitat efectiva dels casos Covid-19. La Universitat manifesta tenir "[...] dubtes sobre la base jurídica que empara aquesta cessió de dades i sobre el compliment del principi de proporcionalitat de la mesura tenint en compte les dades que es requereixen", motiu pel qual sol·licita l'emissió d'un dictamen.

Analtzada la petició, que no s'acompanya de més informació, vista la normativa vigent aplicable i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

Prèviament a l'anàlisi de les qüestions de fons plantejades a la consulta, es considera necessari fer un incís sobre el contingut i finalitat del "*Protocol de prevenció, detecció i gestió de casos Covid-19 a les universitats*", o protocol.

La finalitat del protocol, d'acord amb la part introductòria, "*[...] és dotar les universitats del sistema universitari català dels instruments que els permetin fer una acció àgil i preventiva en referència a la disseminació de la pandèmia, amb el retorn progressiu de l'activitat acadèmica presencial, quan aquesta sigui possible, posant l'èmfasi en la detecció dels contactes estrets de casos confirmats i sospitosos en l'àmbit universitari independentment d'on s'hagin originat, per trencar la cadena de transmissió del virus i els possibles contagis en els centres universitaris*".

Respecte a l'àmbit d'aplicació, si bé s'exposa que se centra principalment en la detecció i gestió de casos entre els estudiants, justificant-ho en el fet que és el col·lectiu que no s'inclou en l'àmbit d'actuació dels serveis de prevenció de riscos laborals, així com ser el més nombrós i de més difícil detecció, també es preveu el tractament de dades d'altres col·lectius de la comunitat universitària.

D'acord amb l'annex de definicions del Protocol, la comunitat universitària queda integrada per *“qualsevol persona que pertanyi al col·lectiu de l'estudiantat, al personal docent i investigador (PDI), al personal investigador (PI) o al personal d'administració i serveis (PAS)”*.

El protocol adapta i categoritza les mesures de seguretat i procediments de detecció i gestió dels casos regulats a la normativa vigent, o altres documents emesos per les autoritats sanitàries, com per exemple el *Procediment d'actuació de Salut Pública enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2* actualitzat a data 18/10/2020, o el Pla sectorial d'universitats. Però també preveu altres mesures destinades a la detecció i gestió de casos d'infecció com és la confecció d'un cens universitari (o fitxer) i la seva comunicació al Departament de Salut mitjançant el Consell Interuniversitari de Catalunya (o CIC). És aquest darrer aspecte on es centra la consulta i, per tant, serà la qüestió en la qual es centrarà aquest informe.

En relació amb la confecció i comunicació d'aquest fitxer, el protocol preveu que *“[...] les universitats, mitjançant el Consell Interuniversitari de Catalunya, han de facilitar al Departament de Salut un fitxer amb les dades de filiació (CIP/DNI) i contacte dels integrants dels diferents col·lectius de la universitat: estudiantat, PAS i PDI, per a que l'autoritat sanitària pugui creuar els nous casos d'infecció detectats amb el cens universitari, i identificar al mateix moment, que es tracta d'un/a membre de la comunitat universitària i poder posar en marxa els processos per evitar la transmissió de l virus entre membres d'aquesta comunitat”*.

El fitxer també contindrà les següents dades respecte a cada persona: nom, cognoms, NIF o NIE, adreça electrònica, telèfon de contacte, data de naixement, CIP, Sexe, Universitat, Centre, Col·lectiu (estudiant, PAS o PDI). En el cas dels estudiants, a més s'especificarà els estudis que cursa i les assignatures a les quals està matriculat, i en el cas dels professors, els estudis i assignatures que imparteix.

Pel que fa al dret d'informació, el protocol preveu que cada universitat informi els estudiants del fet que les seves dades seran comunicades al Departament de Salut. En particular preveu que s'informarà del fet que *“[...] es compartiran amb el Departament de Salut les dades identificatives i de resultats de les proves practicades, d'acord amb la normativa de protecció de dades, amb la finalitat de dur a terme la traçabilitat de possibles contagis en relació amb la gestió de casos”*.

III

La normativa de protecció de dades, d'acord amb el que estableixen els articles 2.1 i 4.1) de l'RGPD, s'aplica als tractaments que es duguin a terme sobre qualsevol informació *“sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); se considerará persona física identificable toda persona cuya identidad pueda determinarse, directa o indirectamente, en particular mediante un identificador, como por ejemplo un nombre, un número de identificación,*

datos de localización, un identificador en línea o uno o varios elementos propios de la identidad física, fisiológica, genética, psíquica, económica, cultural o social de dicha persona”.

L'article 4.2) de l'RGPD considera “*«tratamiento»: cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción*”.

L'RGPD disposa que tot tractament de dades personals ha de ser lícit (article 5.1.a)) i, en aquest sentit, estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat de que concorri alguna de les bases jurídiques establertes al seu article 6.1.

En el cas que ens ocupa, cal tenir en compte que el contingut del fitxer o cens universitari que es comunicaria al Departament de Salut inclou diferents categories de dades entre les quals s'inclouen les relatives als “*[...] resultats de les proves practicades*”. Si bé no resulta clarament definit al protocol a quines proves es refereix, o les circumstàncies d'aquestes (a qui correspon practicar-les, qui és el responsable del tractament, qui les comunica o les repcepciona...), prenent en consideració l'objectiu i àmbit d'aplicació del protocol es dedueix que fa referència al resultat de les proves de diagnòstic dels casos positius o negatius per la COVID-19.

L'article 4.15 de l'RGPD considera que són dades relatives a la salut els que fan referència a “*[...] la salud física [...] de una persona física, incluida la prestación de servicios de atención sanitaria, que revelen información sobre su estado de salud*”.

En conseqüència, el resultat de les proves practicades a les quals fa referència el protocol són dades relatives a la salut, les quals resten subjectes al règim que preveu l'article 9.1 del RGPD:

“Quedan prohibidos el tratamiento de datos personales que revelen el origen étnico o racial, las opiniones políticas, las convicciones religiosas o filosóficas, o la afiliación sindical, y el tratamiento de datos genéticos, datos biométricos dirigidos a identificar de manera unívoca a una persona física, datos relativos a la salud o datos relativos a la vida sexual o las orientaciones sexuales de una persona física.”

Cal advertir, però que aquesta prohibició no serà d'aplicació en la mesura que concorri alguna de les circumstàncies que preveu l'article 9.2 de l'RGPD.

Cal advertir que en la redacció del protocol no queda clarament definida quina seria la base jurídica a partir la qual s'empara la comunicació del fitxer o cens universitari al Departament de Salut. Únicament, dins de l'apartat de “*Confecció del cens universitari*” del protocol, es pot intuir quines serien les bases jurídiques a les quals s'empara el tractament:

“El tractament d'aquestes dades de caràcter personal (la confecció del cens universitari i posterior comunicació al Departament de Salut) s'haurà d'emparar en el Reglament General de Protecció de Dades (RGPD) i en l'informe emès per l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD), de 12/03/2020, el qual determina els límits d'aquests tractaments de dades personals en situacions d'emergència sanitària d'abast general, com és la pandèmia per COVID-19 i atorga la

més gran llibertat possible als responsables del tractament de dades en cas de necessitat per a salvaguardar els interessos vitals dels interessats o de terceres persones físiques, els interessos públics essencials en el àmbit de la salut pública o l'acompliment d'obligacions legals, en el marc legal corresponent a l'Estat membre de la Unió Europea en cada cas aplicable.

Tot i això l'AEPD destaca que els tractaments de dades personals, tot i estar en situacions d'emergència sanitària, s'han de seguir tractant de conformitat amb la normativa de protecció de dades personals (RGPD i la Llei Orgànica 3/2018) i, per tant, són d'aplicació els seus principis, i entre ells el de tractar les dades amb licitud, lleialtat i transparència, limitació de la finalitat (en aquest cas, salvaguardar els interessos de les persones en situació de pandèmia), principi d'exactitud i el principi de minimització de dades. Sobre aquest últim, es fa referència expressa a què les dades tractades hauran de ser exclusivament limitades a les necessàries per a la finalitat pretesa.

Cal, per tant, que totes les parts implicades en aquest tractament de les dades vetllin en tot moment per tal que aquests principis de lleialtat, transparència i limitació de la finalitat es respectin.”

Les bases jurídiques que legitimen el tractament de dades personals estan regulades a l'article 6.1 de l'RGPD i, pel cas de categories especials de dades, a més, a l'article 9.2 de l'RGPD, per la qual cosa, cal que els tractaments siguin emparats en un dels supòsits legalment previstos, sense que sigui suficient una remissió genèrica a la normativa que les regula. En aquest sentit, cal fer referència al considerant 41 de l'RGPD, pel qual *“dicha base jurídica o medida legislativa debe ser clara y precisa y su aplicación previsible para sus destinatarios, de conformidad con la jurisprudencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea [...] y del Tribunal Europeo de Derechos Humanos.”*

Per altra banda, també cal advertir que els informes o dictàmens emesos per qualsevol autoritat de control no constitueixen cap supòsit habilitant, o base jurídica, a partir de la qual es pugui legitimar un tractament de dades personals.

En qualsevol cas, a partir dels termes en què s'expressa el protocol es pot intuir que el tractament objecte d'anàlisi es basaria en les següents bases jurídiques: (1) *“[...] salvaguardar els interessos vitals dels interessats o de terceres persones físiques”,* (2) *“[...] els interessos públics essencials en el àmbit de la salut pública* (3) *o l'acompliment d'obligacions legals, en el marc legal corresponent a l'Estat membre de la Unió Europea en cada cas aplicable”.*

IV

No sembla que en un cas com el que ens ocupa el tractament es pugui fonamentar en la necessitat per a salvaguardar els interessos vitals dels interessats o de terceres persones físiques (arts. 6.1.d) i 9.2.c) RGPD).

L'article 6.1.d de l'RGPD preveu que el tractament serà lícit en els casos en que sigui necessari per protegir els interessos vitals de l'interessat o d'una altra persona. En el cas de les categories especials de dades, l'article 9.2.c) de l'RGPD afegeix a més, que per a la utilització d'aquesta base jurídica serà necessari que l'interessat no estigui capacitada física o jurídicament per donar el

seu consentiment. No sembla que sigui aquest el cas que ens ocupa, atès que les persones afectades estan en condicions de donar el seu consentiment.

També cal tenir en compte que aquesta excepció estaria enfocada a situacions extraordinàries a partir les quals el responsable del tractament enfronta una situació a partir la qual, si no du a terme un tractament de dades personals, poden veure's certament afectats els interessos vitals d'aquesta persona.

En el cas que ens ocupa, sembla que el protocol s'ha dissenyat des d'una perspectiva preventiva en la mesura que l'objectiu és procurar que les autoritats sanitàries puguin dur a terme posteriorment, i davant la sospita o un cas confirmat de contagi per la COVID-19, la traçabilitat dels casos, de manera que es faciliti la detecció precoç d'indicis d'un brot i actuar en conseqüència. En aquest sentit, no sembla que la finalitat sigui la d'actuar directament sobre la salut dels membres de la comunitat universitària, sinó d'anticipació en la detecció de contactes estrets, contribuir a tallar les cadenes de transmissió i “[...] poder mantenir el màxim de presencialitat a les aules”.

Per aquest motiu, es considera que la base jurídica referida a la protecció dels interessos vitals dels interessats no s'ajusta a la finalitat pretesa pel protocol analitzat, ja que les persones afectades estan en condicions de prestar el seu consentiment i la comunicació no es du a terme en un context reactiu, en el qual es vegin certament compromesos els interessos vitals de la comunitat universitària, sinó dins d'un context preventiu.

V

Les altres dues bases jurídiques recollides al protocol són la necessitat per a salvaguardar “els interessos públics essencials en el àmbit de la salut pública” i “l'acompliment d'obligacions legals, en el marc legal corresponent a l'Estat membre de la Unió Europea en cada cas aplicable”.

Si bé el protocol no empra la nomenclatura de l'RGPD, s'intueix que la base jurídica a la qual es refereix és a la que preveu l'article 6.1.e) del RGPD (“*el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento*”), com també la que es preveu a l'article 6.1.c) de l'RGPD, segons la qual el tractament és lícit quan és necessari per al compliment d'una obligació legal aplicable al responsable del tractament.

I pel que fa al tractament de categories especials de dades, sembla que s'estaria fent referència a diversos apartats de l'article 9 de l'RGPD, en concret al previst a les lletres b), g) i i) de l'apartat 2:

“b) *“el tratamiento es necesario para el cumplimiento de obligaciones y el ejercicio de derechos específicos del responsable del tratamiento o del interesado en el ámbito del Derecho laboral y de la seguridad y protección social, en la medida en que así lo autorice el Derecho de la Unión de los Estados miembros o un convenio colectivo con arreglo al*

Derecho de los Estados miembros que establezca garantías adecuadas del respeto de los derechos fundamentales y de los intereses del interesado;

[...]

g) el tratamiento es necesario por razones de un interés público esencial, sobre la base del Derecho de la Unión o de los Estados miembros, que debe ser proporcional al objetivo perseguido, respetar en lo esencial el derecho a la protección de datos y establecer medidas adecuadas y específicas para proteger los intereses y derechos fundamentales del interesado”;

[...]

i) el tratamiento es necesario por razones de interés público en el ámbito de la salud pública, como la protección frente a amenazas transfronterizas graves para la salud, o para garantizar elevados niveles de calidad y de seguridad de la asistencia sanitaria y de los medicamentos o productos sanitarios, sobre la base del Derecho de la Unión o de los Estados miembros que establezca medidas adecuadas y específicas para proteger los derechos y libertades del interesado, en particular el secreto profesional.”

Cal tenir en compte que l'article 6.3 de l'RGPD, i en termes similars també l'article 9.2.g) i i), preveu que la base jurídica basada en una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament, ha d'estar establerta pel dret de la Unió, o bé el dret de l'estat membre. En aquest sentit, preveu que:

“La finalidad del tratamiento deberá quedar determinada en dicha base jurídica o, en lo relativo al tratamiento a que se refiere el apartado 1, letra e), será necesaria para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento. Dicha base jurídica podrá contener disposiciones específicas para adaptar la aplicación de normas del presente Reglamento, entre otras: las condiciones generales que rigen la licitud del tratamiento por parte del responsable; los tipos de datos objeto de tratamiento; los interesados afectados; las entidades a las que se pueden comunicar datos personales y los fines de tal comunicación; la limitación de la finalidad; los plazos de conservación de los datos, así como las operaciones y los procedimientos del tratamiento, incluidas las medidas para garantizar un tratamiento lícito y equitativo, como las relativas a otras situaciones específicas de tratamiento a tenor del capítulo IX. El Derecho de la Unión o de los Estados miembros cumplirá un objetivo de interés público y será proporcional al fin legítimo perseguido”.

Pel que fa al rang de la norma de dret intern, el Considerant 41 estableix que “[...] no exige necesariamente un acto legislativo adoptado por un parlamento, sin perjuicio de los requisitos de conformidad del ordenamiento constitucional del Estado miembro de que se trate”.

Cal tenir en compte al respecte que, en el dret espanyol, la norma que estableixi el tractament ha de ser una norma amb rang de llei, tal com es desprèn de l'article 53 CE en la mesura que comporta la limitació d'un dret fonamental, i tal com ha vingut a reconèixer la jurisprudència constitucional (SSTC 292/2000 i 76/2019, entre d'altres), del Tribunal de justícia de la Unió Europea (STJUE 08.04.2014, Digital Rights Ireland, entre d'altres) i del Tribunal Europeu de Drets Humans (STEDH 07.06.2012, Centro Europa 7 i Di Stefano vs. Itàlia, entre d'altres).

En aquest sentit, l'article 8 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD) estableix el següent:

“1. El tratamiento de datos personales solo podrá considerarse fundado en el cumplimiento de una obligación legal exigible al responsable, en los términos previstos en el artículo 6.1.c) del Reglamento (UE) 2016/679, cuando así lo prevea una norma de Derecho de la Unión Europea o una norma con rango de ley, que podrá determinar las condiciones generales del tratamiento y los tipos de datos objeto del mismo así como las cesiones que procedan como consecuencia del cumplimiento de la obligación legal. Dicha norma podrá igualmente imponer condiciones especiales al tratamiento, tales como la adopción de medidas adicionales de seguridad u otras establecidas en el capítulo IV del Reglamento (UE) 2016/679.

2. El tratamiento de datos personales solo podrá considerarse fundado en el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable, en los términos previstos en el artículo 6.1 e) del Reglamento (UE) 2016/679, cuando derive de una competencia atribuida por una norma con rango de ley.”

En termes similars es pronuncia l'article 9 LOPDGDD respecte el tractament de dades de categories especials de dades, com ara les dades de salut.

Dit això, l'actuació administrativa en matèria de salut pública està regulada al nostre ordenament jurídic fonamentalment a la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública, a la Llei 33/2011, de 4 d'octubre, General de Salut Pública (LGSP), i pel que fa a l'ordenació de les actuacions, les prestacions i els serveis en matèria de salut pública en l'àmbit territorial de Catalunya, a la Llei 18/2009, del 22 d'octubre de salut pública (LSP).

L'article 3.c) de l'LGSP preveu que les actuacions dutes a terme sobre la salut pública i accions sobre la salut col·lectiva resta subjecte, entre d'altres, al principi de pertinència a partir del qual *“Las actuaciones de salud pública atenderán a la magnitud de los problemas de salud que pretenden corregir, justificando su necesidad de acuerdo con los criterios de proporcionalidad, eficiencia y sostenibilidad”*.

D'acord amb l'article 9 de l'LGSP, *“[...] Las personas que conozcan hechos, datos o circunstancias que pudieran constituir un riesgo o peligro grave para la salud de la población los pondrán en conocimiento de las autoridades sanitarias, que velarán por la protección debida a los datos de carácter personal. [...] Lo dispuesto en el apartado anterior se entiende sin perjuicio de las obligaciones de comunicación e información que las leyes imponen a los profesionales sanitarios.”*

D'acord amb l'article 33 de la mateixa llei, aquest deure de comunicació també afecta els empresaris que, d'acord amb la legislació sobre prevenció de riscos laborals, tinguin coneixement d'alguna d'aquestes dades. En aquest sentit, l'article 33.2.h) preveu, entre d'altres qüestions, que l'autoritat sanitària, de manera coordinada amb l'autoritat laboral, ha d'*“establecer mecanismos de coordinación en cas de pandemias o otras crisis sanitarias, en especial per dur a terme accions preventives i de vacunació”*.

Al seu torn, l'article 3.i) de l'LSP disposa que l'ordenació i execució de les actuacions i els serveis en matèria de salut pública requereix la coordinació i la cooperació interdepartamentals i interadministratives en l'execució de les actuacions, les prestacions i els serveis de salut pública.

Per altra banda, l'article 57 de l'LSP, i en termes similars l'art. 8 de l'LGSP, preveu que les *“Les administracions públiques, en el marc de llurs competències, i també les institucions i entitats privades i els particulars, tenen el deure de col·laborar amb les autoritats sanitàries i llurs agents si és necessari per a l'efectivitat de les mesures adoptades.”*

L'article 58 de l'LSP estableix que *“si els titulars d'instal·lacions, establiments, serveis o indústries detecten l'existència de riscos per a la salut derivats de l'activitat o dels productes respectius, n'han d'informar immediatament l'autoritat sanitària corresponent...”*

I els articles 55.k) i 55.bis de l'LSP en la redacció donada pel Decret Llei 27/2020 de 13 de juliol, de modificació de la Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública, preveuen determinades mesures per tal de controlar pandèmia, entre les quals s'estableix la necessitat de dur a terme la identificació de contactes (annex 3). En particular l'annex 3 del Decret Llei preveu que les autoritats sanitàries poden fer la *“Identificació de contactes en curs per a tots els casos nous i confirmats de la COVID-19, amb quarantenes/mesures d'aïllament d'acord amb els protocols vigents de vigilància epidemiològica. Ampliar la identificació de contactes i aïllaments dels casos sospitosos si es decideix considerar cas sense test segons disponibilitat de tests i per situació epidemiològica.”*.

En relació amb l'àmbit de la salut laboral, l'article 14 de l'LPRL preveu el dret dels treballadors a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball el qual es materialitza en el deure de l'empresari de protegir-los davant els riscos laborals. Alhora, el treballador té el deure d'informar el superior jeràrquic directe, i als treballadors designats per dur a terme l'activitat de protecció i de prevenció o, si és el cas, el servei de prevenció, sobre qualsevol situació que al seu judici pugui comportar, raonablement, un risc per a la seguretat i la salut dels treballadors.

D'acord amb això, en aplicació de la normativa reguladora de la salut pública i de prevenció de riscos laborals, cal concloure l'existència d'un deure de col·laboració de qualsevol persona, institució, entitat privada, o les administracions públiques en el marc de llurs competències, amb les autoritats sanitàries en cas que sigui necessari per a l'efectivitat de les mesures adoptades en pro de la salut pública, entre les quals consta la identificació dels contactes, així com el deure de posar en coneixement les circumstàncies que podrien posar en risc la salut pública.

En algun cas, la concreció d'aquest deure s'ha fet a través de normes amb rang de llei, com seria el cas de l'article 8 del Decret Llei 41/2020, de 10 de novembre, de mesures extraordinàries de caràcter social en centres educatius i en l'àmbit de l'educació en el lleure i de les activitats extraescolars per fer front a les conseqüències de la COVID-19, a partir del qual es preveu la comunicació del Departament d'Educació al Departament de Salut, en termes similars al cas que ens ocupa. No obstant això, i acord amb el que estableix l'article 51 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, les universitats no formen part del sistema educatiu de Catalunya.

La comunicació de dades d'alumnes o treballadors de les universitats, podria estar habilitada per la normativa de salut pública en el cas que hi hagi una situació de risc concret (per exemple si hi ha hagut un contagi es poden comunicar les dades d'identificació i contacte de la persona contagiada i també de les altres persones que hi puguin haver estat en contacte), però aquesta normativa no permet una comunicació preventiva generalitzada com la que es descriu en el protocol. Per altra banda, no consta que s'hagi aprovat cap norma amb rang de llei que habiliti aquesta comunicació generalitzada pel que fa a les universitats, no existeix cap requeriment

concret formulat per les autoritats sanitàries. Essent així, cal concloure que la comunicació descrita no comptaria amb habilitació suficient.

De fet, i al marge que la comunicació pretesa no té habilitació suficient en la normativa de salut pública, el fet que la comunicació es dugui a terme prèviament a la detecció d'una situació de contagi planteja problemes des del punt de vista del principi d'exactitud de les dades atès que no permetria saber amb precisió quines són les persones que han estat en contacte amb la persona que ha donat positiu. La informació pot no resultar suficientment actualitzada en no haver tingut en compte altres circumstàncies pròpies de la dinàmica de les universitats, per exemple, la realització d'activitats alienes a la docència que convaliden com a crèdits de lliure elecció i que poden comportar la interrelació de nombrosos estudiants de diferents estudis i cursos, baixes i substitucions del personal al servei de la universitat, la convivència en el campus o residències universitàries.

Per altra banda, d'acord amb el que preveu el *Protocol d'actuació de Salut Pública enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-COV-2*, el Departament de Salut ja disposa d'altres vies menys intrusives pel dret a la protecció de dades a través del qüestionari que els Gestors/es COVID duen a terme davant els casos sospitosos o confirmats i les quals poden complir, en el moment en què es produeixi aquesta circumstància, amb la finalitat pretesa pel protocol.

A aquestes efectes podria resultar d'interès, per facilitar una resposta ràpida i actualitzada, que la universitat mantingui internament el cens universitari amb les circumstàncies rellevants a efectes de controlar eventuais contagis (grups de contacte, activitats en què han participat els alumnes, interaccions entre diferents grups, substitucions de docents etc.). D'aquesta manera, en els casos en què la normativa prevegi directament del deure de comunicació o quan les autoritats sanitàries requirissin la col·laboració de la universitat, aquesta podria respondre al requeriment de manera àgil i amb informació actualitzada, comunicant les dades de les persones afectades i evitant comunicar massivament les dades identificatives i de localització de tots els alumnes i persones treballadores, incloses les de molts alumnes o persones treballadores que no tenen cap relació amb cap episodi de contagi.

Finalment, cal tenir en compte el fet que si bé el protocol preveu que la comunicació del cens universitari es du a terme al Departament de Salut, aquesta comunicació es durà a terme "*[...] mitjançant el Consell Interuniversitari de Catalunya*". Així, l'epígraf "Tractament de les dades i indicadors de seguiment" del protocol fa al·lusió a l'habilitació a la Secretària General del CIC, "*[...] tant per part del departament competent en matèria de salut com per les universitats, per a dur a terme les actuacions necessàries per al tractament de les dades de caràcter personal dels membres de la comunitat universitària pertinents per a l'elaboració dels indicadors de seguiment de la COVID-19 en l'àmbit universitari per part del Departament de Salut*".

L'article 121 de la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya, preveu que el CIC és l'òrgan de coordinació del sistema universitari de Catalunya i de consulta i assessorament del Govern de la Generalitat en matèria d'universitats. Al llarg d'aquesta norma, es recullen diferents funcions encomanades al CIC entre les quals consta la coordinació del règim de convalidacions i mobilitat d'estudiants (art. 11), així com l'impuls i coordinació de mesures dirigides a l'harmonització de cicles d'estudis i denominació dels títols propis de les universitats al sistema europeu de titulacions (art. 13). No obstant això, no hi ha entre les seves funcions cap que pugui habilitar la comunicació pretesa, amb la qual cosa, en el cas que la comunicació es pretengués

fer a través d'aquesta institució hauria de ser a través de la figura de l'encarregat del tractament (arts. 4.8 i 28 RGPD). En aquest sentit el CIC actuaria com encarregat del tractament respecte de les universitats que haguessin formalitzat el contracte a què es refereix l'article 28 RGPD.

VI

En la consulta també es planteja el dubte respecte a “[...] el compliment del principi de proporcionalitat de la mesura tenint en compte les dades que es requereixen”.

Les consideracions que s'acaben de fer sobre la manca de base jurídica per a dur a terme la comunicació, farien innecessari haver d'entrar a analitzar a aquesta qüestió. No obstant això, i encara que sigui només a efectes il·lustratius, escau fer algunes consideracions al respecte, atès que la informació que s'havia previst comunicar pot no respectar el principi de minimització (proporcionalitat).

Aquest principi, recollit a l'article 5.c) de l'RGPD, estableix que les dades tractades han de ser adequades, pertinents i limitades al necessari en relació amb la finalitat per la qual es tracten.

El protocol preveu que el fitxer o cens universitari “[...] ha de contenir les dades de filiació (CIP/DNI) i de contacte dels integrants dels col·lectius de la universitat i les dades següents de cada una de les persones:

- Nom
- Cognom 1
- Cognom 2
- NIF (per a estudiants estrangers número de passaport o NIE)
- Correu electrònic
- Telèfon de contacte
- Data de naixement
- CIP (si es disposa)
- Sexe (si es pot)
- Universitat
- Centre
- Col·lectiu (Estudiantat, PAS o PDI)

Només per a estudiantat

- Estudis que cursa (només per a estudiants)
- Assignatures matriculades

Només per a PDI

- Estudis que imparteix (només per al professorat)
- Assignatures que imparteix (només per al professorat) “

Així mateix, la universitat ha d'informar l'estudiantat que per tal de gestionar el control i la gestió dels casos i dels contactes estrets de la seva universitat, es compartiran amb el Departament de Salut les dades identificatives i de resultats de les proves practicades [...]”

El tractament que preveu el protocol trobaria la seva justificació des de la perspectiva del principi de minimització de dades en la mesura que aquestes dades fossin les adequades, pertinents i limitades per assolir la finalitat relativa a la traçabilitat dels possibles contagis dins de la comunitat universitària, per part del Departament de Salut, de manera que es faciliti la detecció precoç d'indicis de brots i actuar en conseqüència.

S'ha de tenir en compte que la Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública ha aprovat un Protocol d'actuació de Salut Pública enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-COV-2, actualitzat en data 18 d'octubre de 2020, en el qual, entre d'altres qüestions es concreta les dades a comunicar per al control de contagis.

Aquest protocol del Departament de Salut preveu que, en relació amb els casos sospitosos i confirmats, la informació que s'ha de recollir són les dades relatives la identificació de l'interessat (nom i cognoms, sexe, data de naixement, edat, CIP, DNI/NIE/passaport, adreça, telèfon, correu electrònic, lloc de residència), així com altres aspectes relatius al tipus de residència, nombre de persones amb qui comparteix el domicili, circumstàncies relatives a les dificultats idiomàtiques o culturals, dades clíniques relatives a la COVID-19, etc. d'acord amb el que preveu l'annex 2.

En relació amb els contactes estrets, per la seva banda, preveu la necessitat de recollir les dades relatives al nom i cognom, telèfon, data de l'últim contacte, hora de contacte, lloc i context o àmbit (centre sanitari, centre sociosanitari, residència, domicili, laboral, escolar...), per tal de poder contactar amb aquest i iniciar o contrastar en quina mesura es pot estar davant un cas positiu, o fins i tot indicis de brot.

Tenint en compte, doncs la informació requerida per les autoritats sanitàries quan ha de dur a terme el seguiment de casos, pel que fa als contactes estrets no semblaria justificada la comunicació de les dades relatives a la data del naixement, el sexe, o el CIP i el DNI, NIE o passaport, ja que en principi no són dades que es sol·licitin, d'acord amb l'esmentat protocol del Departament de Salut.

Conclusions

A partir de la informació de la qual es disposa, el tractament de dades relatiu a la comunicació d'un cens universitari al Departament de Salut, mitjançant el Consell Interuniversitari de Catalunya, no disposa d'habilitació des del punt de vista de la normativa de protecció de dades, en no estar emparat per la normativa de salut pública.

Barcelona, 19 de febrer de 2021